

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали
IV міжрегіональної
науково-практичної конференції
*«Сучасні проблеми правової, політичної,
економічної ситуації в Україні
та шляхи їх вирішення»*

10 грудня 2009 року

м. Полтава

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали
IV міжрегіональної
науково-практичної конференції
«Сучасні проблеми правової, політичної,
економічної ситуації в Україні
та шляхи їх вирішення»

10 грудня 2009 року

м. Полтава

У роботі міжрегіональної науково-практичної конференції взяли участь науковці, викладачі, аспіранти та студенти вищих навчальних закладів Києва, Полтави, Харкова, Вінниці, Дніпродзержинська.

Виступи на пленарному та секційних засіданнях були забезпечені мультимедійною трансляцією.

Конференція проводилась за такими напрямками:

- проблеми еволюції форм правління в незалежній Україні (формування та розвиток парламентаризму);
- політико-економічні чинники та їх вплив на розвиток українського суспільства;
- проблеми демократичного реформування політичної системи України;
- формування середнього класу як основи соціальної стабільності суспільства;
- соціальна нерівність як економічна, правова і політична проблема сучасної України;
- актуальні правові, економічні та соціальні проблеми гармонізації українського суспільства у ХХІ столітті;
- соціально-економічна, правова та політична стратегія реформування України;
- регіональні аспекти реформування сучасного господарського механізму;
- актуальні проблеми теорії і практики менеджменту та маркетингу;
- роль банківської системи у стабілізації соціально-економічних відносин у суспільстві;
- проблема довіри до фінансово-кредитної системи: світовий та вітчизняний досвід.

ЗМІСТ

1. **Безотосний М.Т** кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії, психології та педагогіки Полтавської державної аграрної академії.
НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В КОНТЕКСТІ РЕАЛЬНОГО ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....6
2. **Безотосний М.Т.**, к.і.н., доцент. Полтавська державна аграрна академія
ДО ПИТАННЯ ВИТОКІВ ІСТОРІЇ.....11
3. **Безпарточний М.Г.**, к.е.н., завідувач кафедри економіки та математичних дисциплін Полтавського інституту економіки і права
НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ13
4. **Бєдєнков Є.Л.**, доцент, завідувач кафедри менеджменту організацій, к.с/г.н. Полтавської філії МАУП
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ.....16
5. **Біленко Л.М.**, студентка II курсу юридичного факультету Полтавської філії МАУП. Науковий керівник:
Ревуцький М.І. доктор філософії, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Полтавської філії МАУП
СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗЛУЧЕНЬ18
6. **Бліщик Ю.М.** – студентка 5 курсу Полтавської філії МАУП. Науковий керівник:
Захаренко – Селєзньова А.М. – аспірант ПУСКУ.
НАЙПРОСТІШІ ШЛЯХИ СКОРОЧЕННЯ ВИТРАТ НА РЕКЛАМУ....22
7. **Брітченко І. Г.**, д.е.н., професор Полтавського університету споживчої кооперації України
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРОСУВАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНСЬКИХ ВНЗ НА ВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....24
8. **Віноградова Т.О.** – старший викладач кафедри права Полтавської філії МАУП.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗМІШАНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВОВИХ СИСТЕМ ТА СІМЕЙ.....27
9. **Гнідаш М.І.** - Студент IV курсу Полтавської філії МАУП Науковий керівник: **Лобода А. В.**, викладач каф. права Полтавської філії МАУП
ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ СПІВУЧАСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУБ'ЄКТИВНИХ І ОБ'ЄКТИВНИХ ОЗНАК.....29
10. **Губанова О.В.** – заступник завідувача кафедри права Полтавської філії МАУП.
ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ.....31

Брітченко І. Г., д.е.н., професор Полтавського університету споживчої кооперації України

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРОСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ УКРАЇНСЬКИХ ВНЗ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Просування освітніх послуг вищих навчальних закладів України на Європейський ринок – одне з провідних завдань, котрі стоять перед вітчизняними ВНЗ в умовах скорочення обсягів внутрішнього ринку освітніх послуг, інтеграції України до Європейського освітнього та економічного простору, актуалізації питання про підвищення конкурентоспроможності українських вузів

Класична теорія маркетингу для оволодіння ринком передбачає застосування комплексу маркетингу, котрий складається з чотирьох Р: *продукт, ціна, місце, просування*. Маркетинговий SWOT аналіз потенціалу українських ВНЗ при просуванні на Європейський ринок освітніх послуг засвідчує суттєву перевагу сильних сторін ВНЗ перед їх слабкими місцями та існуючими загрозами.

До основних переваг українських ВНЗ на ринку європейських освітніх послуг можна віднести наступні:

1. Значно нижча (у рази) ціна вартості навчання та вартості супутніх послуг (проживання, дозвілля, комунікаційні та Інтернет-послуги, додаткові освітні послуги з вивчення мов, отримання посвідчення водія, туризму, відкриття власного бізнесу тощо). Ця перевага формує можливість не просто виходу українських ВНЗ на європейський ринок, а дозволяє їм за умов приділення достатньої уваги іншим складовим комплексом маркетингу, зайняти значний сегмент Європейського ринку.

2. Високий рівень якості освітніх послуг, особливо з фундаментальних дисциплін (спадщина колишнього СРСР), потужні бібліотечні ресурси, культурна та інтелектуальна спадщина та традиції українського народу.

3. Зручне місце надання освітніх послуг. Географічна належність України до Європи, котра у порівнянні з іншими освітніми центрами (США, Канада, Японія, Австралія) дозволяє дістатися до навчання сухопутним транспортом (потягом і навіть автобусом, або власним авто на відміну від англійських ВНЗ, де існує лівосторонній рух), розвинута транспортна та телекомунікаційна інфраструктура (за багатьма критеріями інфраструктура вже відповідає європейським стандартам, а за іншими відповідатиме після „Євро-2012”) створює безумовну перевагу на ринку освітніх послуг у Європі. Навіть кліматичні умови в Україні несуттєво відрізняються від умов у переважній більшості країн Європи.

4. Юридичні переваги для європейських студентів полягають у визнанні українських дипломів про вищу економічну освіту практично всіма державами Європейського союзу, СНД та світу. Це створює особливі додаткові переваги при отриманні рівня бакалавра у можливості продовження навчання у Європі до рівня магістра, що суттєво посилює значення переваги. Додатковими юридичними перевагами є державна політика України, спрямована на інтеграцію до Європейського освітнього простору та повагу європейських освітніх цінностей, дотримання вимог Болонської декларації, відсутність потреби у оформленні віз, ратифікація Україною багатьох Європейських конвенцій, наявність можливості оформлення міжнародного студентського білету ISIC, приєднання України до угоди про засвідчення справжності документів про освіту печаткою APOSTILE, визнання європейського посвідчення водія, страхових полісів тощо.

5. Культурна та ментальна лояльність до європейських студентів в Україні проявляється у достатньо доброзичливому ставленні керівництва українських ВНЗ до європейських студентів, котре усвідомлює, що наявність такої категорії студентів підвищує імідж ВНЗ на внутрішньому ринку та дає можливість заробити додаткові кошти в умовах скорочення

внутрішнього ринку. Особливе лояльне ставлення буде спостерігатися до студентів економічних напрямків навчання. Культурна толерантність пересічних громадян України до релігійних та інших уподобань європейських студентів є запорукою комфортності їх перебування в Україні. Наявність в Україні етнічних суспільних організацій значної кількості представників європейських народів (громадські організації німців, греків, іспанців, поляків, болгар, французів, угорців та ін.) створює додаткові можливості з адаптації європейських студентів.

Визначення якості освітніх послуг – одне з провідних завдань, котрі стоять перед вітчизняними вищими навчальними закладами в умовах загострення конкурентної боротьби при просуванні на європейський ринок. Класична теорія маркетингу передбачає певну відмінність при визначенні якості товарів та якості послуг. Специфіка визначення якості послуг за класичною теорією полягає у наступному:

– якість послуг значно більшою мірою залежить від кваліфікації робітника установи, котра надає послуги;

– вирішальна роль при визначенні якості послуг належить споживачу.

Головним критерієм визначення якості будь-якого товару або послуги є географія продажів товару або послуг. Наявність іноземних студентів для вітчизняного вузу є характерною ознакою високої якості освітніх послуг у ньому. Вуз із невеликою кількістю іноземних студентів з країн третього світу не можна назвати таким, що за якістю освітніх послуг є конкурентоспроможним на європейському освітньому просторі. Тому до стратегічного напрямку підвищення якості освітніх послуг в сучасних умовах є активне залучення іноземних студентів в першу чергу з європейських країн. Активне просування вітчизняних вузів на ринки європейських країн неможливо без комплексної підтримки держави у вигляді МОН України в цьому напрямку. На сучасному етапі розвитку освіти в Україні для цього створені необхідні передумови: укладено міжнародні угоди про визнання дипломів вітчизняних вузів, ратифіковано Болонську декларацію, здійснюються реформи системи вищої освіти України (перехід на дворівневу освіту бакалавр – магістр, підвищуються вимоги при ліцензуванні та акредитації, впроваджено незалежне тестування знань для вступу до вузу, запроваджено кредитно-модульну систему навчання).

До основних недоліків українських ВНЗ на ринку європейських освітніх послуг можна віднести наступні:

1. Неусвідомлення провідної ролі європейського ринку освітніх послуг для українських ВНЗ економічного профілю, української системи освіти, вітчизняної економіки та подальшого поступового розвитку українського суспільства у відповідності до європейських цінностей та добробуту народів України. Іноді таке неусвідомлення може з невірою керівництва ВНЗ України економічного профілю на європейський ринок. Така невіра зазвичай базується на старому неринковому менталітеті багатьох досвідчених освітян, котрі, без сумніву, є безумовними лідерами та фахівцями в різних галузях науки, є видатними педагогами, порядними громадянами, поважними державними службовцями, але, на жаль, не маркетингологами. Не всіма діячами в галузі освіти сприймається сам факт наявності ринку освітніх послуг. Існує традиційне розуміння того, що освіта це все ж таки більшою мірою складова культурного та духовного виховання молоді. Багато діячів освіти навіть не припускають думки, що загальновідомі закони ринкової економіки можуть бути розповсюджені на освітню діяльність. Така позиція впливових освітян та науковців більш за все шкодить українським ВНЗ економічного профілю. Бо незрозумілим є те, як можна готувати сучасного економіста у ВНЗ, котрий заперечує розповсюдження ринкових законів на освітню діяльність цього ВНЗ. Особливо абсурдною така точка зору є при підготовці сучасних економістів на контрактній (платній) основі та при підготовці іноземних студентів.

2. Відсутність маркетингової стратегії просування освітніх послуг українських ВНЗ на європейський ринок освітніх послуг. Зазначений недолік є найбільш вагомим фактором стримування, котрий зводить нанівець переваги трьох інших складових комплексу

маркетингу (ціна, продукт, місце). Комплекс маркетингу передбачає, що успішне оволодіння ринком можливе за умов одночасного розвитку всіх чотирьох факторів. Зазначені переваги українських ВНЗ за трьома складовими комплексу маркетингу не можуть бути реалізовані без розвитку четвертої складової комплексу – просування. При цьому маркетингова стратегія просування освітніх послуг ВНЗ України на європейський ринок відсутня на всіх рівнях управління освітніми процесами. Вона відсутня в керівництві переважної більшості провідних вітчизняних ВНЗ, в Міністерстві освіти і науки України, Міністерстві закордонних справ України, інших владних структурах. Відсутня як стратегія, так і координація такого просування, як на стратегічному, так і на тактичному рівні.

3. Недосконалість законодавчої бази, котра проявляється у відсутності правового забезпечення, що повинно формувати пріоритети та механізми стимулювання такого просування. Недосконалість нормативної бази полягає також у відсутності чіткої, зручної та зрозумілої нормативної бази для створення філії українського ВНЗ за кордоном. В деяких випадках (особливо для провідних національних університетів) перешкодою є недосконалість врегулювання зазначених процесів з боку Фонду державного майна України. Удосконалення потребує правове регулювання взаємодії різних міністерств та відомств, МОН України з Міністерством закордонних справ України, посольствами та консульськими установами України за кордоном.

4. Недосконалість економічних механізмів державного регулювання ринку наукових досліджень в Україні. Зазначений недолік особливо відчутний для українських ВНЗ економічного профілю. Суть його полягає у тому, що відповідно до вимог європейського освітнього простору освіта повинна мати безпосередній зв'язок з науковими дослідженнями. Економічні наукові дослідження мають переважно прикладне спрямування, котре значною мірою залежить від замовлень на наукові дослідження. Розвиток економіки України поки не дозволяє сформувати потужний ринок наукових досліджень економічного спрямування. За таких умов визначальну роль відіграють державні замовлення на наукові дослідження. Левова частка державних замовлень на наукові дослідження, передбачених державним бюджетом України розподіляється на користь НАН України на безтендерній основі. Переважна більшість провідних ВНЗ України, у тому числі національні університети, у яких сконцентровано потужний науковий потенціал, не мають можливості отримати значні обсяги державного замовлення на наукові дослідження на тендерній основі. Зазначене питання останнім часом все частіше обговорюється серед науковців та в засобах масової інформації. Можливість реалізувати себе у практичній науковій діяльності з конкретним економічним ефектом та доходом від наукових розробок є важливим фактором для багатьох європейських студентів та аспірантів. Це є також важливим і тому, що контрактна форма підготовки аспірантів з європейських країн є важливою складовою просування освітніх послуг українських ВНЗ на європейський ринок.

Успішна маркетингова стратегія просування освітніх послуг українських ВНЗ на європейський ринок можлива за умов плідної співпраці керівництва ВНЗ, МОН України та Міністерства закордонних справ України. При цьому ключова роль керівництва ВНЗ полягає у формуванні ініціативи та створенні освітнього продукту для європейського ринку. Роль МОН України полягає у сприянні ліцензуванню діяльності вітчизняних ВНЗ за межами України та подальшому зміцненню міждержавних правових відносин з визнання українських дипломів за кордоном. Роль міністерства закордонних справ України полягає саме в просуванні освітніх послуг ВНЗ в інтересах держави. У складі практично всіх посольств України в Європі є аташе з питань культури, науки та освіти, котрі обізнані зі станом ринку освітніх послуг певної держави. Їх активна участь у просуванні освітніх послуг українських ВНЗ відповідно до національних законів, звичаїв і традицій країни перебування є невід'ємною складовою такого процесу. За необхідністю та за рахунок українських ВНЗ кількість таких працівників може бути збільшено. За сучасних умов МОН України справедливо вимагає від наукових працівників ВНЗ активної участі у науковому житті європейської спільноти, збільшення кількості публікацій у європейських наукових виданнях,

участі у конференціях тощо. Очевидним є також той факт, що досягнути якісної, масової та системної роботи в цьому напрямку без виходу вітчизняних ВНЗ на європейський освітній простір неможливо. Такі вимоги МОН України є виправданими, але доцільною є зміна послідовності вирішення цього питання. Спочатку треба просунути українські освітні послуги на європейський ринок, а це в свою чергу потягне за собою участь викладачів і студентів у конференціях, публікаціях, збільшить цитування українських науковців тощо.

УДК 371:245

Віноградова Т.О. – старший викладач кафедри права
Полтавської філії МАУП.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗМІШАНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВОВИХ СИСТЕМ ТА СІМЕЙ

Існування різноманітних правових систем у світі характеризується динамічним розвитком, що проявляється у таких процесах, як взаємопроникнення (наприклад, застосування норм іноземного права у випадку наявності правових колізій), наслідування (що іноді приводить до рецепції), взаємний вплив, гармонізація і уніфікація. Інтенсивність цих процесів залежить від належності правових систем до одного чи різних типів права.

Адекватне розуміння правової системи досягається при її розгляді одночасно в статичному і динамічному вимірах. Взятя в статистиці, правова система виступає сукупністю юридичних норм, інститутів, галузей, тобто своєю нормативною стороною, сукупністю правових установ, тобто своєю організаційною стороною, сукупністю правових поглядів, уявлень, ідей, тобто своєю ідеологічною стороною. Досліджена в динаміці, правова система постає як взаємообумовлені процедури правотворчості, правореалізації, правосвідомості.

Множинність різноманітних за своїми властивостями елементів, що входять до правової системи, нескінченність переходів один в одного цих елементів і юридичних відносин, постійно зростаюча кількість суб'єктів права, їх мінливість – усе це робить правову систему циклічною.

Саме тому в процесі дослідження правової системи варто вивчати її елементи не окремо один від одного, а порівнювати їх, тобто одночасно вивчати їх взаємодію у зовнішніх, внутрішніх зв'язках та їх взаємозалежність.

Історія сучасного порівняльного правознавства нерозривно пов'язана з однією з основних його проблематик – дослідженням взаємодії національних правових систем. Її актуальність дедалі збільшується на тлі процесів глобалізації, європейської інтеграції, уніфікації, які мають місце в сучасній Європі та світі.

У цьому контексті особливу увагу привертає концепція "змішаних" правових систем, які, з одного боку, є безпосереднім результатом взаємодії правових систем, а з іншого – є "лабораторіями порівняльного правознавства" як щодо розуміння права загалом та його функціонування в суспільстві, так і особливостей та результатів вже згаданої взаємодії правових систем.

Нині можна говорити про неоднозначність як тлумачення самого терміну "змішани" щодо правових систем та, як наслідок, про відсутність єдності щодо того, які ж саме правові системи є змішаними, так і процесу їх формування, розвитку та оцінки ролі сучасних процесів глобалізації, уніфікації та ін. у появі змішаних правових систем, еволюції тих, що вже існують, та систем, що перебувають у перехідному стані.

Наслідком застосування неоднозначної теорії правових сімей як способу класифікації та дослідження правових систем є залишення певної кількості останніх, які неможливо

Відповідальні за випуск	<i>М.Г.Захаренко,</i> <i>Є.Л.Беденков,</i>
Редактор	<i>Л.М.Литвин</i>
Комп'ютерна верстка	<i>М.В.Ржеко</i>

Полтавська філія Міжрегіональної Академії управління персоналом.
«Сучасні проблеми правової, політичної, економічної ситуації в Україні та шляхи їх вирішення». Матеріали IV-ї міжрегіональної науково-практичної конференції. Полтава, 10 грудня 2009 р. - 88 с.

У збірнику подано статті IV -ї Міжрегіональної науково-практичної конференції, що відбулася 10 грудня 2009 року.

Учасниками конференції було піднято багато проблемних питань з економічних, правових та соціальних напрямів управління суспільством, реалії та перспективи сучасної економічної ситуації в Україні.

Основні положення збірника можуть бути використані у науково-дослідницькій роботі, викладання відповідних курсів у вищих начальних закладах та школах, у практиці навчання та виховання молоді.

Рекомендується для викладачів, науковців, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться науковими пошуками.

Умов. друк. арк. 5. Тираж 100 прим.

Полтавська філія МАУП
36030, вул. Сакко, 19^А